

Nostre Ideal

PUBLICACIÓ MENSUAL DE CULTURA

Redacció i Administració:
Jaume I, 98

Número solt 15 cts. — Subscripció
anual 1'50 ptes. — Subscripció men-
sual amb dret als sorteig de llibres
1 pta.

Dels treballs publicats en són
responsables llurs autors

Les responsabilitats del poble

De l'estat de desgavell en què s'ha trovat, sobretot en aquests darrers anys, i es trova, la política espanyola, en són responsables, no hi ha dubte, l'ex-rei, els governants i els polítics. De les reals responsabilitats d'aquests, i hem d'ésser sincers, també algunes d'imaginàries, se n'ha parlat a bastament a la premsa i als mítings en aquests darrers temps.

Hi ha, però, un gran participant en la culpabilitat de la mala marxa dels assumptes polítics i del qual no donen mostres de recordar-se els fiscalitzadors de la política de la monarquia: el poble; i el poble el posem tots els ciutadans, tots nosaltres.

Hem patit uns set anys indignes de dictadura, però cal recordar-nos que la dictadura la van imposar els desacerts i la corrupció de la que hem anomenat vella política.

Però, ¿qui en tenia la culpa de la vella política? La Monarquia espanyola era constitucional i feia una pila d'anys que tenia establert el sufragi universal. El poble, doncs, tenia el dret d'elegir els seus Ajuntaments, les seves Diputacions provincials, els seus representants a les Corts, i per ells, de fet, els seus governants, perquè el rei havia de donar sempre el poder a qui formés una majoria. Així, doncs, si els regidors i els diputats provincials i els diputats a Corts no eren la majoria, els homes que calia, qui n'era, per deixadesa o per poca bona voluntat, responsable, era el poble que no havia tingut cura de ben triar-los.

Cal posar-nos la mà al pit i reconèixer que de la mala marxa de la política del nostre país no tota la culpa és de l'ex-rei, dels governants i

dels polítics. Tots, qui més qui menys, hi tenim la nostra part.

La té l'egoista despreocupat de la cosa pública; els ciutadans que tenen diners par a la taberna i per a cremar en tabac, però no per la instrucció i educació pròpia i dels seus fills; el que critica sense solta els administradors del comú i els governants, fent que molta gent que hi dedicaria saber, temps i energies se'n retreguin per por de sortir-ne bescantats; els del tremp d'aquells que eren nacionalistes abans de la dictadura, socis, durant aquesta, de la «Unión Patriótica» o signants del plebiscit a favor de Primo de Rivera, i ara, darrerament, republicans dels més cridaners; el que votava per qui pagava millor el vot o en pagament de favors inconfessables; el que en el dret a votar no hi veia el mitjà d'influir en la prosperitat de la nostra terra, sinó la manera de satisfer antipaties, odis i venjances personals; l'empresari que es gira contra una corporació pública perquè no li concedeix obres o no li tolera abusos; el ciutadà que es posa contra l'home públic que li exigeix el pagament de la contribució que li correspon; els subornadors dels funcionaris públics; els pistolers de l'un i l'altre sindicat i tots els amics de violències contraproduents, etcètera, etc...

Més encara que en la Monarquia constitucional, és en el règim republicà del poble on té l'origen tot poder. Tindrem bon Ajuntament de Mollet, bon Govern de la Generalitat de Catalunya i donarà molt bon resultat la República si la majoria del molletans, la majoria dels catalans i la majoria dels espanyols ens portem com a bons ciutadans, sabent-nos respectar les diferents maneres de pensar i si com electors elegim bons regidors, bons diputats a la Generalitat i bons diputats a Corts.

JOSEP SANS I ROSSELL.

L'Estatut de Catalunya

Com se sap, diumenge passat els regidors de tots els ajuntaments de Catalunya votaren els Diputats a la Diputació provincial de la Generalitat que ha de laborar l'Estatut de l'Autonomia de Catalunya, Estatut que el Govern provisional de la República ha promès presentar com a ponència pròpia a les Corts Constituents.

La Lliga retirà els seus candidats i heu-vos ací el motiu explicat a «La Veu de Catalunya».

«Amb l'objecte d'aclarir l'esdevingut en les negociacions prèvies a l'acord dels partits catalans davant les eleccions per a la Diputació Provisional de Catalunya, i les causes d'haver-se frustat aquest acord, hem visitat el nostre il·lustre amic senyor Ramon d'Abadal, President de la Lliga Regionalista, qui ha tingut l'amabilitat de respondre a les nostres preguntes en aquesta forma:

—S'havia arribat a un acord entre els diversos partits catalans?

—L'acord fou complet. No pas, precisament, per la situació de les forces dels respectius partits en cada districte, ja que la Lliga Regionalista no tingué inconvenient a desistir de lluitar en districtes en els quals la seva victòria era segura.

La Lliga consentia en una petita representació, la de sis llocs, evidentment molt inferior a la seva significació i a la seva força. No volia sinó fer constar la seva assistència a l'Assemblea que ha d'elaborar el projecte d'Estatut d'autonomia i fer-hi constar el seu criteri, evitant les lluites i procurant que hi hagués la major unanimitat possible.

L'acord era el de retirar en cada districte els candidats que poguessin lluitar en front d'aquells que s'havien respectivament designat a cada partit, com en una mena de solidaritat. La Lliga, complint-ho lleialment, havia començat a donar instruccions perquè els seus adeptes votessin els candidats dels partits, segons les designacions fetes.

El dilluns ja es sabé que no solament s'insistia a posar candidats en front dels de la Lliga, sinó que es feien pressions per aconseguir el seu triomf. Vaig reclamar perquè es complís l'acord i se'm contestà que es faria immediatament. Dimarts les notícies desfavorables augmentaven i s'accentuaven i vaig reclamar novament; i, si bé de primer moment se'm digué que es donarien les instruccions necessàries, la nit del mateix dia se'm comunicà que no hi havia mitjà de fer desistir els candidats de les altres fraccions. Jo,

com és natural, vaig recabar la llibertat d'acció de la Lliga Regionalista i se'm contestà que comprenien que havia d'ésser així.

La Lliga Regionalista, conseqüent en el seu pensament d'evitar en aquesta hora dissensions i lluites, acordà retirar tots els candidats que presentava pels districtes que se li havien designat.

—A quina causa atribueix vostè el fracàs de l'acord?

—Crec que l'acord s'ha frustrat perquè els altres partits no tenen el control que haurien de tenir sobre els seus adeptes i que els falta la cohesió i disciplina per a constituir una força organitzada.

—Quina serà ara la posició de la Lliga?

—Respecte a la posició de la Lliga d'aquí endavant, ja ho diu tot la nota que té publicada, segons les directrius de la qual es desplegarà la seva actuació successiva.»

Han sortit elegits alguns bons patricis i és d'esperar que entre tots els triomfants faran un Estatut que poguem votar tots els catalans en el referendun a què ha d'ésser sotmès. No cal dir com pel bé de Catalunya els desitgem un gran encert en aquestes hores tan propícies.

Per si es vol tenir en compte, els directors de la Lliga exposaran públicament el seu criteri sobre la confecció d'aquest Estatut i per mica viable que sembli el que sigui aprovat, aconsellarà que li prestin ajut tots els seus adeptes.

No deixéssim perdre res

Reproduïm d'«El Matí»:

«En l'actual moment històric, gràvid de responsabilitats, en què s'haurà d'estructurar, d'una faiso permanent, la cosa pública, cal no perdre res que tingui valor en el passat, ni negligir, tampoc, el més mínim que pugui portar-nos algun avantatge en el futur.

Una onada destructora, ara mateix, ha reduït a cendres i a no res, Temples dedicats al Senyor, Cases d'Oració, Centres de Cultura i beneficència, tresors religiosos, joies artístiques, valuosíssimes, llibres i conquestes de la ciència, que res del món no podrà ja tornar a la realitat. Han desaparegut i per sempre!

Aquests fets vandàlics i d'impremeditació barroera — tenim entès que la majoria dels que els cometeren, eren joves de 15 a 20 anys — no es donen gaire, grat sia a Déu, en pobles civilitzats en ple segle XX. Si han passat, és com una des-

gràcia que ens ha caigut i cal posar tots els mitjans eficaços perquè no es repeteixin.

Ningú com les autoritats, han d'estar tan interessades per a evitar la repetició d'actes semblants, car amb ells s'atempta a l'ordre i es taca el bon nom de la República. A més, és un empobriment de la Nació. *Cui prodest?* Els edificis cremats són riquesa perduda, la pesseta deprecia-da; el diner, espantat, surt; el diner, esporuguit, no entra. Tot plegat, misèria de la Nació.

L'Autoritat no pot mancar mai a posar remei i ordre allí on s'ha iniciat el mal i declarat el desordre, i si per manca de forces o de temps, l'autoritat corresponent no es pot imposar a l'acte, l'estament social ha de suplir-la, i restablir l'ordre en la mesura que es necessita. Quan sobtadament una metxa s'és encesa, el qui primer hi sigui que l'apagui. Si a un edifici es cala foc, bé està que es demani ajut a la brigada de bombers, però qui se n'adoni ha de procurar de tirar ja la primera galleda d'aigua. Un minut que es perdi, el mal podria no tenir remei. Deturar la força armada en l'exercici del seu deure reprimint el mal, o interceptar l'acció dels bombers, és un crim que *no creiem* que estigui catalogat en cap codi, per la senzilla raó que és un crim contra natura, el qual no sembla que es pugui donar en gent entenimentada i civil. Un fet semblant ens acusa davant el món enter i posa en entredit els graus de civilitat que, en el concert dels pobles cultes del món, ens puguin pertocar.

Es hora de pregar, de confiar amb Déu, però també és hora d'obrar. *A Dios rogando y con el mazo dando*, resa l'adagi castellà. En el moment que uns fets vandàlics es produeixen, cal que aparegui l'autoritat amb l'ajut de tot el poble. El cristià, no per ésser-ho, renuncia als drets i als deures que li imposen la seva condició de ciutadà i fins d'home. I ell té el dret i el deure de defensar la seva vida, la seva llar, la seva població, i tota la Pàtria, amb les essències nobles d'ella mateixa. Té el dret i el deure de no deixar perdre el gloriós fil de les tradicions legítimes, els nobles costums, el seu dret, la seva llengua, els seus monuments, tot el patrimoni artístic i moral. ¡Que no perdi ni una joia, ni una Institució, ni una santa tradició, ni una legítima aspiració, ni un noble anhel. Tot això és Pàtria i, una pèrdua de qual-sevol cosa que integri el seu patrimoni religiós, moral i social, és depauperació i mutilació del patrimoni collectiu. Tot això és Pàtria i tot això és, avui, República. *Res pública*, cosa pública, Cosa de Comunitat, no d'un sector determinat, el qual no encarnés o no respectés, la manera de pensar

o ésser dels altres. I res no atemptaria tant l'essència de la República com aquest desconeixement de la realitat social i històrica del nostre poble. ¿Ja ha pensat això el nostre Consistori, en votar l'expulsió dels Jesuïtes? ¿Ja han pensat el que significa i representa proposar tan solament l'expulsió de les altres ordes religioses, arrelades a la terra amb tants lligams d'història i d'art i moralitat, i d'interessos creats en l'entranya viva de la Nació? ¿Ja han pensat el que val i representa un cauteri, així sobtat i viu, fet per una majoria Comunal, que no representa pas certament, ni de molt, — tots coneixem la seva composició, — la voluntat d'immenses zones d'homes i estaments, que avorreixen tot acte dictatorial, que no sigui absolutament necessari per a la salvació del País?

¿Es que governar la cosa pública dóna atribucions per a prejutjar qüestions que, per la seva grandiositat i transcendència, han d'ésser tractades pel ple de la Nació? Una actuació així, més que de *res pública*, ens apar de *res privita*, d'uns quants, encara que aquests tinguin una certa representació, per altra banda ben digna i alta, pero pel mateix motiu, digna d'ésser esmerçada i administrada amb el seny i respecte que demanen els interessos que es debaten i la majestat de la investidura que ostenten. Si els nostres regidors volen pensar novament en la gravetat del moment i dels acords darrerament presos, els convidem a meditar les assenyades paraules d'un republicà, gens sospitós, Nicolau Salmerón, prou divulgades, potser estèrilment — *vots són trunfos* — per la premsa de casa nostra:

Si nosotros pretendiéramos hacer la República sólo para los republicanos, sobre cometer un crimen terrible, para el cual jamás podríamos esperar perdón de las generaciones futuras, mataríamos en el instante mismo la República. ¿Es que, bajo un espíritu exclusivo y egoísta, verdaderamente satánico, podría implantarse en España?

Es preciso, señores, es indispensable, que con la mano puesta sobre nuestra conciencia y nuestra razón fija en el ideal eterno de la justicia, pensemos en hacer la República para España; que nos apresuremos a invitar, a excitar, y, si necesario fuera, a rogar a todas las clases que ahora parecen lejos de la República, que vengan a cooperar con nosotros a un fin que no se encierra en los estrechos límites de un partido, sino que debe abrazar todos los ámbitos de la Patria y rejuvenecer nuestro espíritu, para afirmar de una vez y definitivamente la libertad.»

RICARD ARAGÓ, PREV.

Ho esperàvem

No sols no ens ha sorprès sinó que ens hauria produït estranyesa que l'Ajuntament de Mollet no s'hagués sumat a l'acord del de Barcelona demanant l'expulsió de les ordes religioses i particularment la dels jesuïtes. Coneixem prou la manera d'opinar d'alguns regidors per a no poder creure que es conformessin a no aprofitar l'ocasió propícia per a exterioritzar llur sectarisme i intolerància.

No volem descriure el debat—diguem-ne debat—que es produí arran de la proposició d'un regidor en la sessió del dimarts últim, per a no haver de reproduir els grossos disbarats que es digueren i anomenar els regidors que palesaren llur ignorància en la matèria.

Recomanem als regidors del referit acord que llegeixin el comunicat del gens sospitos republicà Alexandre Foilles, del 22 de Maig, publicat a «La Nau», en el que diu que els regidors d'esquerra catalana de l'Ajuntament de Barcelona tocaren el «bombo» en l'assumpte de l'expulsió dels jesuïtes.

Dels 12 regidors del nostre Ajuntament, un sol, el Sr. Salvat, donà mostres de posseir sentit democràtic; de saber obrar amb independència i de conèixer el valor dels actes expressats per l'impuls de conviccions pròpies; el Sr. Salvat demostrà ésser un home lliure i amb el civisme necessari per a saber ésser respectuós amb els que no pensen igual que ell.

En lloc de dedicar-se els regidors a combatre indocumentadament als jesuïtes, millor obra haurien fet ocupant-se d'estudiar un pla encaminat a que l'obra dels jesuïtes i de moltes institucions religioses, fos més extensa en nostra població, com la cultura, la caritat i la moralitat.

A Mollet s'hi requereixen el doble d'escoles i sobre tot millor dotades de material pedagògic; en nostra població, encara hi han criatures que no van a l'escola i moltes més que figurant anar-hi, pel gran nombre de faltes que hi fan, és com si no hi anessin, sense que l'Ajuntament curi de corregir dits abusos, conforme s'havia assolit, fa alguns anys, per l'acció constant i mancomunada de l'Ajuntament i mestres.

A Mollet li manquen una colla de serveis que altres poblacions d'igual i menys importància ja posseeixen, i que no anomenem per no correspondre al present escrit.

Curin els regidors de plantejar, en l'Ajuntament, debats sobre qüestions de llur competència i de profit moral i material per als molletans i no perdin el temps en assumptes que no els han de donar glòria ni han de contribuir a restablir la pau dels esperits que en els moments presents tant es necessita.

NOTICIARI

El dia 28 del mes entrant és el senyalat per a les eleccions de diputats a les Corts Constituents. A Mollet formarem part d'un districte que és tota la província de Barcelona sense la capital. Aquest districte elegirà 15 diputats: 12 per majoria i 3 per minoria. Com es veu el repartiment de llocs no serà pas gens proporcional.

Cal que la gent moderada es prepari ja a fer sortir triomfant la candidatura més d'ordre i catalana que es presenti.

El vinent dia 7 és el dia senyalat per a les eleccions de Jutge municipal.

Cal que dels que es presentin, nosaltres no sabem quins seran, tothom voti el de més criteri i esperit justicier.

En les eleccions de Diputats a la Diputació provincial de la Generalitat celebrades diumenge passat a Granollers, sortí elegit Diputat per aquest partit judicial el Sr. Albert Bastardas, d'Acció Catalana.

Es trencà la cama a Barcelona baixant d'un taxi la senyora del nostre amic l'ex-Alcalde Sr. Vicens Camp.

Tenim notícies que segueix per bon camí la seva curació.

Ho celebrem.